

dostum çağatay günel

Ocak ayı sonlarında gazetelerde çıkan ilan, bir dostun daha yittiğinin acı haberini veriyordu. Oysa bir süredir bizim kuşaktan birbirini zor görenler bir araya geldiğinde, belki de her zaman gerçekleşmeyecek bir dilekle ayrılıyorlardı ; *"Bir daha ki sefere (ya da yine) mutlulukları paylaşmak üzere bir araya gelelim "*. Çocuklar büyümüşlerdi, birer ikişer okullarını bitiriyor ve sevdikleriyle yaşamlarını birleştirdiklerinde onların mutluluklarını paylaşmak, sıkça görüşemeyen biz dostların da biraraya gelmesi için, güzel vesileler (nedenler) oluşturuyordu.

Dileğimiz ortak ve gönülden olsa da yaşam acımasız, ölüm kalleşti. Geçmiş en az otuz, belki kırk, belki de daha uzun yıllara dayanan dostlukları noktılıyor, dostlarınızı yanınızdan, yörenizden ansızın çekip alıveriyordu. Size düşense, göz pınarlarından süzülen iki damla yaşın saydam kürelerinde, geçmiş kırk yılın unutulmaz anılarını bir çırpıda yeniden yaşamak.

1960'ların başları ilk gençlik yıllarımız. **Çağatay Günel** ile dostluğumuzun ilk adımları. Herşey bugünkünden çok daha güzel, çok daha anlamlı ve çok daha temiz. *Can Yücel'in* dizelerine yansıdığı gibi ;

*"...Evvvel zaman içinde, kalbur saman içinde,
çok güzel bir ülkede mahalleler varmış. Bu
mahallelerin çocukları birbirlerini çok
severlermiş.*

*Dışardan gelen parolalı bir ıslığa uçarak aşağı
iner, beraber olacakları*

*anları iple çekerlermiş. Kavga etseler de kin
tutmaz, her gün yeniden*

dünyalar kurarlarmış.

*Herkeste paylaşma duygusu, sevgi ve
arkadaşlarını kollama duygusu yavaş*

*yavaş gelişirmiş. O zamanlar çocuklar okula
servis ile değil, köşebaşında*

buluşarak giderlermiş..."

Kırk yıl geriye uzanıyorum. Köşebaşında okula gitmek için değil ama, her yaz o yılların ilk ve tek sayfiyesi Erdek'te, mütevazı bir yaz kampında buluşmamız canlanıyor. Bir önceki yazdan kalan durum muhasebesi. Denizden arta kalan zamanda, ses getiren filmler, okunan ve okunamayan kitapların değerlendirilmesi. Akşamüstleri, saati 50 kuruşa kiralanın ve kışın sütçü beygiri, yazınsa binek atı olan atlar ile binicilik denemeleri. Akşamları ise, yazlık sinema sonrası yanbaşıımızda ve çevrede olup bitenleri yaşımıza ve başımıza uygun biçimde yorumlama çabaları. Bütün bunları yapmaya çalışırken benim ve diğer çocukların dikkatini çeken bir şey var; Çağatayın bizlerden daha çok okuması, konuların tümünü yetişkinlerin düzeyinde özümsemesi ve daha da ötesi, o yaşlarda bunları kendine herkesden daha çok dert edinmesi. Sanırım bu farkın kendisi de ayrılmındaydı. Ama o dağarcığında ne varsa, *Can Yücel'in* şiirindeki güzel ülke için betimlediği mahalle çocuklarının engin sevecenliği ve paylaşma duygusuyla bizlerle paylaşır, kimseyi incitmemeye özen göstererek hepimize yaşamın gerçeklerini belletmeye çalışırdı. İnatçıydı, bildiklerinden ve yerine göre ilkelerinden hiç vazgeçmezdi. Tartıştırdık. Sıkıldığımız, bunaldığımız da olurdu. Ama kırılganlık asla. Ne güzel günlerdi. Aynen *Can Yücel'in* deyişine uygun ;

*"...Bilirlermiş duvarların üzerinde sohbet
etmeyi, hatıra defterleri doldurup*

sevgileri keşfetmeyi.

*Bilirlermiş horoz şekercisini, elleri kirlili
macuncunun tornavida ile koyduğu*

*rengarenk macunları. Eve gitmeyi unutmayı,
hava karınca dayak yemeyi,*

*sonra bir ıslıkla tekrar aşağıya kukalı
saklambaca kaçmayı.*

*Bilirlermiş o hakkında türlü şeyler söylenen
evdeki garip adamdan korkmayı,*

*küsmeyi, aynı kıza asılmayı, torbalarla misket
toplamayı, gıcır köstek*

*ayırmayı, değiş tokuş kaybedince kapaşı,
Teksas'ı, Tommiks'i, Konyakçı'nın*

dışlerini...

*İç içe konan naylon topları, taştan kale direk-
lerini.Üç kornar bir*

*penaltıyı. Üzerine apartman yapılan top saha-
larını, sonra o apartmana*

taşınan yeni dostları ve onları kapma yarışını...

*Otobüsteki biletçinin lastik silgi sarılı kalemini,
yoğurtçuyu, kalaycıyı,*

hallacı...

*Evlerin arkasındaki odun kömür depolarını.
Yakar topun yakışını.Mantarlı*

*gazoz kapaklarını, yıldız kazımayı. Yandaki ma-
halle ile alınan kavgayı, her*

kavganın çıkardığı kahramanı-ödleği.

*Kan kardeşliğini, ip atlama, lastiğe basma, to-
paç virtüözlüğünü, çelik*

*çomağı, kırılan camları, toplanan paraları...
Açık hava sinemalarını, frigo*

buzu... "

Yıllar yılları kovaladı. Bir süre ayrılan yollarımız 1960'la-
rın sonlarında, Çağatay'ın İstanbul'dan Ankara'ya na-
kil yaptırmasıyla 3. Sınıfın derslik ve laboratuvarların-
da tekrar birleşti. Ne varki yaşımızla birlikte sorunlar
ve sorunların boyutları da artmıştı.

Çağatay, o kuşağın hemen her gencinin taşıdığı
heyecanı bilgi ve bilinciyle yoğuruyor, eskisinden
daha dolu, daha kararlı ve daha ödünsüz olarak
bayrağı en önde taşımaya hazırlanıyordu.

Boykotlar, işgaller, yürüyüşler, emperyalizme karşı
İstanbul ve diğer illerde ortak eylemler. Oynayan

taşları yerine oturtmak kolay değil. Devamı bugün-
lere uzanan yozlaşma, yolsuzluk ve antidemokratik
tavırların kendini iyiden iyiye hissettirdiği yıllar. Mü-
cadele kızıştıkça baskılar artıyor, baskılar arttıkça
saflar sıklaşıyor. Safların arasında her zaman Çağatay-
nın ayrı bir yeri var. Artık o eski ve güzel günleri
ancak anılarda yakalayabiliyoruz ;

*Sonra zamanla bu güzel ülkede durumlar de-
ğişmeye başlamış. Yaşlar*

*ilerledikçe bu birliktelik, koruma kollama duy-
guları bu mahallenin*

çocuklarının başlarına çok işler açmış.

*Daha sonra işsizlik, hayat pahalılığı, enflasyon,
köşeyi dönme, adamını*

*bulma,malı götürme falan derken, herkes yü-
zünde soluk bir bakış, içinde*

*hayatın yenilgisi, çaresizlikleri,tatminsizlikleri
ile basbaşa kalmış.*

1970'li yılların ilk yarısı. Çağatayla birlikte asistanlık
yıllarımız. Artan sıkıntılar ve 12 Mart döneminin artan
baskısı. Ama, bu kez şiiirdeki dizelerin aksine, asla
çaresizlik yok. EYOÇ Der ve TUM-AS çatısı altında
yeni başlangıçlar, yeni heyecanlar ve sorgulanma-
lar. Bu arada Ayten Cankaya Çağatay'a hem ya-
şam arkadaşı ve hemde can yoldaşı oluyor. Çok
geçmeden Aslı dünyaya geliyor. Günel ailesinin
mutluluğunu pekiştiren Aslı bebek, çoğunluğu be-
kar olan arkadaş çevremiz içinde, büyük bir neşe
kaynağı. Zaman durmuyor. 1970'lerin ikinci yarısı biz-
leri bir kez daha yol ayrımına getiriyor. Ben dokto-
rama ve akademik kariyere devam kararı aldığım-
da, Çağatay uğraş olarak serbest eczacılığı seçi-
yor. Amacı bayrağı daha dik tutmak, daha hızlı koş-
turmak. Koşmaktan yorulmuyor, hızını ise hiç kay-
betmiyor. Ancak hep alçak gönüllü. Mücadelesini
parti-platformlarına taşıyor. Orada çok önemli gö-
revler ve sorumluluklar üstleniyor. Ama bunları asla
övünç nedeni yapmıyor. Çoğumuzun bunlardan
haberi bile yok. Ayrıntıları yıllar, yıllar sonra öğreni-
yoruz.

Soldan sağa: Çağatay Günel, Turgay İspir, Doğu Nebioğlu

12 Eylül'ün hemen sonrası. Kara bulutların simsiyah çöktüğü, faturayı ödeyeceklerin henüz tam ayrılmadığı günler. Aydınların, ilericilerin bazıları bir biçimde yurt dışına çıkıyor. Sık görüşme olanağımız olmuyor ama, o günlerin son görüşmesini özellikle Çağatay istiyor ve bir yemekte buluşmak üzere bizleri topluyor. Belki de bu, uzun ve ibret verici bir aylık sürecinin veda toplantısı. Biraz kırık, biraz buruk. Faturayı paylaşmayı umduğu dostların bir bölümünü göremediğini, abartmamaya özen göstererek, dile getiriyor. Kendisinin ne yapacağını sordüğümüzde, kararlılıkla ekliyor ; ".....eğer birileri fatura ödeyecekse ben buradayım ..." Evet faturayı hem de çok ağır ödüyor. Yıllarca süren Mamak süreci ve gördüğü insanlık dışı muamelenin izleri, yaşam savaşını verdiği ve sonunda da ne yazık ki yenik düştüğü hastalığına yansıyor.

Çağatay 1980'lerin ikinci yarısında infaz yasasından da yararlanarak mahkumiyetini tamamlıyor ve serbest kalıyor. Geride kalan acı yılların izleri çok derin. Dışa vurumu belirgin olmasada, benliğindeki hasar büyük. Ruh hali dalgalı. Her an yeni birşeyler olacakmış ve fatura yeniden, yeniden önüne konacakmış gibi tedirgin. O sıra üst üste gelen, ancak onun şahsıyla doğrudan ilgisi olmayan bir - iki talih-siz gelişme, Çağatayı Ege'nin mavi sularına ve Yunanistan'a yönlendiriyor. Hilavriyon kampındaki siyasi-sığınmacılık günlerini, Avustralyaya uzanan siyasi göçmenlik yılları izliyor. 1987'deki FIP-Kongresi bizi bir kez daha Sydney'de buluşturuyor. Hasretle kucaklaşıyoruz. Çokca Ayten'in Aslı ve Başak'ın hasretinden söz ediyor. Yüreği yanık. Bize uzun uzun hem onları, hem de Türkiye'yi anlatıyor. Çağatay

aynı zamanda iflah olmaz bir İstanbul tutkunu. İstanbul'un buram buram burnunda tütütüğünden ve Sydney'nin hangi köşelerini İstanbula benzettiğinden dem vuruyor. Çağatay burada olduğu gibi Avustralya'da da kendini çok sevdirmiş. Bize gösterilen konukseverliğin ölçüsü kaçıyor. Belli ki Çağataya duyulan sevginin bunda önemli payı var. Çağatay orada da olanla yetinmiyor. Yaşama gücü artmış. Eşi ve sevgili kızlarını da sonunda Avustralya'ya getirtmiş. Gündüzleri biryandan çalışırken, bir yandan da Üniversiteye kayıt oluyor ve turizm yönetimi okuyor. Özellikle kongre turizmi yönetiminde uzmanlaşıyor ve daha sonra Bazı Anzak gruplarının Türkiye'yi ve Çanakkale'yi ziyaretini organize ediyor.

Ancak ayrıntılarda güzellikleri yakalayan birinin, bir gönül insanının yurdundan dostlarından ve özellikle de uzun süre İstanbul'dan ayrı yaşaması olası değil. 1990'ların ilk yarısında Günel ailesi Türkiye'ye dönme kararını alıyor. Çağatay da İstanbul'una kavuşuyor.

Kafasında bir sürü düşünce, bir sürü proje. Doğru düzgün kongre organizasyonu nasıl yapılırmış, bunu göstermenin planlarını yapıyor. İstanbul'da düzenlenen ve geçmiş yüzyılın en büyük ve en önemli kongresi olarak nitelenen HABİTAT-kongresinin bir bölümünün sorumluluğunu üstleniyor. Beri tarafta ilk göz ağrısı olan mesleğinden kopamıyor. Eczacıların sorunlarını öğrenmeye ve kendisini bu konuda yenilemeye gayret ediyor. Meslek örgütünü ve eczacılık kongrelerini izlemeye çalışıyor. Avustralya'da aldığı yeni eğitimiyle, ilk mesleğinin uygulamalarını harman etmeye çalışıyor. İki kişilik, üç kişilik düşünüyor, projeler üretiyor, tasarlıyor, tasarlıyor...

Ama ne yazık ki tasarlayamadığı ya da planlayamadığı ; 2000 yılının sonrası.

2000 yılının başlarında Çağatay'ın yakasına yapışan amansız hastalık, 2001 yılının başlarında dolu, dopdolu geçen yaşamına, bu dünyada son noktayı koyuyor...

Çağatay Günel şimdi sevdalısı olduğu İstanbul'da, çok sevdiği boğaza bakan Aşiyân sirtlarında ve dostlarının kalbinde sonsuza uzanıyor.

Anısı ışık olsun...

